

Europese Structuurfondsen, Recovery & Resilience Facility

Nota voor de “adviesraden personen met een handicap” die op het niveau van het federale België bestaan

1) Kleine herinnering met betrekking tot de Structuurfondsen

De Europese Structuurfondsen zijn financiële instrumenten die de Europese Unie aan haar lidstaten toewijst om de ontwikkelingsongelijkheden tussen de verschillende landen of regio's te verkleinen en tegelijkertijd concurrerend te blijven in de wereldeconomie.

De drie structuurfondsen zijn: het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling (EFRO), het Europees Sociaal Fonds (ESF) en het Cohesiefonds.

Deze fondsen worden toegewezen aan de lidstaten op basis van een “programming” die voor 7 jaar is vastgesteld. Wij zijn nu aan het einde van de “Programming 2014-2020”. De bedragen worden in schijven gestort.

De Europese Commissie ziet regelmatig toe op de wijze waarop de lidstaten hun economische en budgettaire plannen ontwikkelen. Dit is het proces van het “Europees Semester”. Dit dient dus met name om een kader te bieden voor de toewijzing van de Structuurfondsen door de lidstaten.

Op Belgisch niveau zijn er 4 operationele ESF-programma's:

- Operationeel ESF-programma voor Vlaanderen
- Operationeel ESF-programma voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest (enkel werkgelegenheid)
- Operationeel ESF-programma voor het Waals Gewest en de Federatie Wallonië-Brussel
- Operationeel ESF-programma voor de Duitstalige Gemeenschap

Voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest zijn de zaken uiteraard het meest verwarrend: het valt onder 3 operationele programma's, wat het erg ingewikkeld maakt om een overzicht en een coherente politieke actie te hebben.

2) De Covid-19-crisis en de relanceplannen

Als reactie op de Covid-19-crisis heeft de Europese Unie twee financiële instrumenten ingevoerd om te zorgen voor de “economische relance”: “Recovery & Resilience Facility” en “React EU”

- React EU
 - Zal lopen over de jaren 2021 en 2022
 - Zal de economische relance ondersteunen
 - Zal handelen met het oog op het behoud en het creëren van werkgelegenheid, met name voor kwetsbare personen
- Recovery & Resilience Facility (R&RF)
 - Programma op langere termijn
 - Rechtstreeks beheerd door de Europese Commissie met elke lidstaat
 - Meer dan de helft van de R&RF-budgetten zal worden toegewezen in de vorm van leningen

- Lopende toewijzingsprocedure: de lidstaten hadden tot 15 oktober de tijd om hun ontwerpplannen mede te delen aan de Europese Commissie (EC) die tegen eind december haar opmerkingen aan de lidstaten zal formuleren. De definitieve nationale plannen moeten uiterlijk eind april 2021 aan de EC worden toegezonden.
- België zou extra tijd hebben gevraagd en gekregen voor de indiening van zijn ontwerp, gelet op de recente vorming van de federale regering.

3) ESF-programmering 2021-2027 en R&RF

De nieuwe ESF-programmering zal lopen over de periode 2021-2027.

Het lijkt erop dat, ten minste voor 2021, 2022 en 2023, het systeem van nationaal actieplan voorzien in het kader van R&RF, zal dienen als kader voor de onderhandelingen tussen de EC en de lidstaten ook voor de toewijzing van de budgetten waarin de Structuurfondsen voorzien.

Het Belgische actieplan dat thans wordt opgesteld, zal dan ook een zeer belangrijke rol spelen.

4) Voor een actieve raadpleging van de organisaties van personen met een handicap

Het BDF is zich ervan bewust dat de EC heeft voorzien in de raadpleging van de organisaties van personen met een handicap in het kader van de voorbereiding van het Belgische nationale plan en heeft de federale regering twee keer aangeschreven, met een kopie aan de ministers-presidenten van de Gewesten en de Gemeenschappen om aan te dringen op dit aspect en om te vragen wat de modaliteiten van deze raadpleging zullen zijn (22/07 en 5/10/2020).

In beide gevallen werd de brief alleen maar ontvangen. Er werd geen enkel concreet gevolg aan gegeven.

Tijdens de Raad van Bestuur van het BDF op 13/10/2020 hebben Xavier Godard en Christine Van Herckx, medewerkers van de Europese Commissie, bevestigd dat het nu aan het maatschappelijk middenveld is om druk uit te oefenen op de regeringen van de deelstaten van het federale België om te vragen geraadpleegd te worden, zowel voor R&RF als voor de ESF.

- Voor R&RF hebben de onderhandelingen plaats tussen de EC en de federale regering, in dit geval hangt dit af van Staatssecretaris Dermine. De idee zou zijn om hem een mede door het BDF ondertekende brief van de NHRPH te sturen, met kopie aan de Eerste Minister en de ministers-presidenten.
- Voor de ESF hebben de onderhandelingen rechtstreeks plaats tussen de EC en de Gewesten en Gemeenschappen. De minister-president is telkens aan zet. De idee zou zijn dat de adviesraden naar hun minister-president schrijven, eventueel met medeondertekening van het BDF. Wat de gemeenschappelijke programmering WG-BHG-FWB betreft, moeten de drie ministers-presidenten tegelijkertijd worden aangesproken, gelet op het feit dat het om een gezamenlijk programma gaat. De heer Godard wees evenwel erop dat het de minister-president van het WG is die “het potlood vasthoudt”.

Inhoudelijk zijn de gesprekspartners van de EC van mening dat

- in deze brieven moet worden gevraagd om de adviezen van personen met een handicap over de inhoud van de plannen die worden voorbereid te raadplegen, overeenkomstig de [guidelines](#) die de EC hen heeft toegezonden.
- deze brieven de gelegenheid moeten zijn om te vragen om bepaalde aspecten in het “operationele programma” op te nemen om het kader ervan uit te breiden: tot nu toe draaide

alles steeds om het creëren van werkgelegenheid, maar we zien dat de tewerkstellingsgraad, met name van personen met een handicap, niet sterk is verbeterd.

- in deze brieven moet worden benadrukt dat het van belang is dat wordt voldaan aan de “bevorderende voorwaarden die de EC vraagt in overeenstemming met de inhoud van het VN-Verdrag inzake de rechten van personen met een handicap: de invoering van **een strategie voor deïnstitutionalisering** en de uitvoering van **een inclusiestrategie**”.
- het plan van België door de diensten van de EC zal worden beoordeeld, met name op de aanwezigheid en de geloofwaardigheid van deze bevorderende voorwaarden
- de adviesraden bereid zijn de regering bij te staan bij het effectief voldoen aan deze “bevorderende maatregelen”

De heer Godard en mevrouw Van Hercx zijn van mening dat de diensten van de EC niet in kopie van deze brieven moeten worden gezet, maar dat het feit dat zij op de hoogte zijn van het bestaan ervan, hen in staat kan stellen België te vragen waarom het geen rekening heeft gehouden met de bereidheid van het maatschappelijk middenveld om deel te nemen aan de uitwerking van zijn plannen.

5) Timing

Om te kunnen hopen op een effectieve behandeling van onze verzoeken zouden deze brieven in de eerste helft van november moeten worden verstuurd.